

5. Конвенція про права дитини. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 23.04.2023).

6. Марцеляк О. Омбудсмен з прав дитини: проблеми формування і розвитку у світі і в Україні. Право України. 2003. № 10. С. 44–48.

УДК 347.635.2(043.2)

Лаленков С. М., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Харківський національний університет внутрішніх справ,
м. Харків, Україна
Науковий керівник: Кириченко Т. С., к.ю.н., доцент

ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ АЛІМЕНТНИХ ОBOB'ЯЗКІВ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ ДІТЕЙ

Аліментні обов'язки – це юридичний інструмент, який захищає права дітей, які потребують матеріальної підтримки. Але іноді обставини можуть змінитися, і в таких випадках можуть виникнути підстави припинення аліментних обов'язків. Обов'язок щодо утримання неповнолітньої дитини має свій термін дії, а також підстави для його припинення.

Аліментні обов'язки як за угодою батьків так і за рішенням суду сплачуються протягом певного часу. Загальні підстави припинення аліментних зобов'язань передбачені в статтях 188 та 190 Сімейного кодексу України [2].

Досягнення дитиною повноліття. У цьому випадку особа, яка зобов'язана сплачувати аліменти, звільняється від сплати аліментів, якщо дитина досягла вісімнадцяти років, адже згідно зі статтею 180 Сімейного кодексу України, батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття [2]. Також така дитина повинна бути працездатною та не навчатися у вищому навчальному закладі.

Якщо дохід дитини набагато перевищує дохід кожного з батьків. Окрім цього, дохід дитини повинен повністю забезпечувати її потреби. Якщо дохід дитини зменшився та не забезпечує її потреби, то заінтересована особа (той, з ким проживає дитина) може звернутися до суду з позовом про стягнення аліментів. Зазначена підстава передбачена частиною 1 статті 188 Сімейного кодексу України [2].

Відповідно до статті 189 Сімейного кодексу України, якщо між подружжям було підписано угоду про сплату аліментів, то звільнення від сплати аліментів можливе у разі виникнення наступних обставин: закінчився термін дії угоди, наприклад, документ може бути підписаний

на певний строк, після закінчення якого він перестає мати силу; загибель однієї зі сторін угоди.

Відповідно до статті 190 Сімейного кодексу України батьки дитини мають право укласти між собою договір про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з передачею права власності на нерухоме майно (житловий будинок, квартиру, земельну ділянку та ін.). Набувачем права власності на нерухоме майно є сама дитина або дитина і той із батьків, з ким вона проживає, на праві спільної часткової власності на це майно. У разі укладення такого договору той із батьків, з ким проживає дитина, зобов'язується самостійно утримувати її. Укладення договору не звільняє того з батьків, хто проживає окремо, від обов'язку брати участь у додаткових витратах на дитину [2].

Усиновлення дитини іншою особою, також є підставою припинення аліментного обов'язку.

У постанові Верховного Суду від 31 серпня 2022 року у справі № 522/5039/21 (провадження № 61-4147св22), висловлено наступний правовий висновок: згідно з частиною 1 статті 232 Сімейного кодексу України з моменту здійснення усиновлення припиняються особисті та майнові права і обов'язки між батьками й особою, яка усиновлена, а також між нею та іншими її родичами за походженням [3].

Таким чином, аліментні обов'язки можуть бути припинені залежно від різноманітних обставин, таких як зміна матеріальних обставин сторін, відсутність необхідності в аліментах, визнання дитини повнолітньою, тощо.

Проаналізувавши законодавство та судову практику щодо припинення аліментних обов'язків, можна зробити висновок, що припинення аліментних обов'язків має бути обґрунтованим і відповідним до ситуації, що має місце. Крім того, автор підкреслив важливість захисту прав дітей, які є головними бенефіціарами аліментів.

Література

1. Конституція України: Закон від 28 чер. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 131.

2. Сімейний кодекс України від 10 січ. 2002 р. № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21–22. Ст. 135.

3. Постанова Верховного Суду від 31 серп. 2022 р. у справі № 522/5039/21 (провадження № 61-4147св22). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106051894> (дата звернення: 25.11.2023).